

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

IV. Colloquium Naumburgense.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

Lutherum & Bucerum Anno M. D. XXXVII. multis p[ro]p[ri]is & doctis hominibus presentibus, VVireberga factam. Hæc vero ambigua responsio è Melanchthonis tripodè profecta, per eisdem postea amplius declarata, & realis corporis Christi præsentia approbata fuit, ut è scriptis Apologiæ de Cœna insertis videre licet: ad quæ tamen Sacramentarii nequaquam muti fuerunt. In omnibus his nullum de antiquis Conciliis verbum, nulla SS. Patrum, qui fideles Christiana Fidei custodes fuerunt, mentio.

III. Cadmæa hæc progenies, vix terra è draconis dentibus exorta, statim versis in mutuam perniciem armis, ita invicem sese invaserunt, ut nullus conviciorum quibus alter alterum in cessabat, modus, nullus ditatum quibus una secta aliam devotebat, fuerit finis: ut scripta ab his atque illis edita testantur. *Qua in re non veritatis studium, sed sua cuique ambitio dux eras.* Et sane mos est hæreticis, ut S. Gregorius inquit, *in disputando suam gloriam cum Veritatis iactura ambire.* Nihil minus illi quam Veritatem quærunt: sed hæreticos vino ebrii, quid faciant, aut quam viam ingrediantur, nesciunt, hinc inde tamquam in tenebris oberrantes, & jam ad hanc jam ad illam partem deflectentes. Talis fuit ille Melanchthonis discipulus, quem Staphylus narrat omnes sectarum portas pulsasse, & apud omnium religionum, quæ in Septemtrionalibus vigent regionibus, socios Ministerii munus quæsisse, sed post editam Fidei confessionem æque ab omnibus repudiaturus. Nam è Saxonia ab Illyrico, è Prussia ab Osiandro ejectum; in Polonia ab Antitrinitariis & Deistis, aliisque novis Evangelicis, quorum secta ibi prævalebat, locum ei denegatum; in Bohemia ab Hussitis & Picardis, in Silesia à Schænkfeldianis, in Moravia ab Anabaptistis suas sibi res habere jussum. Post longam disputationem, miserum hominem qui nullis aliis armis quam S. Scripturæ textibus & Lutheri ac Melanchthonis auctoritate suam religionem defendere; nec tamen qui pro Christiana & Evangelica agnosceret eam vellent reperire; tandem Viennam delatum, & tam de aliis suis miseriis quam de tam longa & laboriosa peregrinatione apud viros quosdam eruditos Catholicos conquestum: se nimirum omnes fere regiones obiisse, ut gentem aliquam seu nationem inveniret quæ in omnibus Lutheri & Melanchthonis doctrinam sequeretur; sed unum tantum Prædicantem reperisse, qui suggestum

conscendendi, & eandem Veritatem secum prædicandi potestatem ipsi facere voluerit. Idem deinde melius instructus, relicta hæresi ad Catholicam Ecclesiam fuit reversus.

IV. Principes Augustanam sequentes Confessionem, frustra tentata inter Superindentes & Pastores suos concordia, Naumburgi in Thuringia Anno 1561. conventum habuerunt, [a] ad quem Papa Pius IV. Nuncium suum misit, exhortans ut Concilii decreta de religione expectarent, quod Imperator, Galliarum Rex, & alii Principes Christiani magno tum studio iterum flagitabant. Sed non plus hic conventus momenti ad consensum attulit, quam reliqui fere omnes. Quotiescumque enim de religione instituta fuerat disputatio, primo statim congressu quando de Judice agebatur, factaque illis optio, ut doctrinam suam ei quæ primis quinque sæculis viguisset, quamque puram & incorruptam fuisse ipsi fatebantur, conformem esse demonstrarent, Conciliorum proferebatur in Scriptura interpretanda auctoritas. Nos, agebant, *quatuor illa prima Concilia, Nivenum, Constantinopolitanum, Ephesinum & Chalcedonium admittimus, quatenus tamen S. Scriptura sunt conformia.* Sed hic velim mihi dicant suaviludii isti, ad quid opus sit quatuor illorum Conciliorum ab aliis distinctione, si cautio hæc addatur, ut S. Scripturæ sint conformia? O ineptam ac turpem non tam elusionem quam illusionem! Idem enim de Porphyrii & aliorum scriptis, ac de Alcorano quoque dici possit, quatenus scilicet S. Scripturæ sunt conformia cujus testimoniis tam Mahumetes quam plerique alii utuntur. *Sicut sepius, inquit Gregorius Nazianzenus in oratione ad c. l. Episcopos, ubi in rete incidisse se animadvertit, effuso atramento, quod pro sanguine ei est, aquam infuscat, sicque evadit: ita & hæretici semper posticum aliquod reperiunt, per quod se subducant;* nullum vero commodius quam quod Conciliorum decreta & SS. Patrum judicia libere, quando & ubi lubet, aspernantur; S. Scripturæ, id est, interpretationi in ipsorum cerebro natæ, dissentanea esse causantes. Hoc vero modo nullus nunquam controversiarum erit finis, ut libro VIII. clarius ostendam.

Dum itaq; Lutherani Molles cum Rigidis, & utriusque cum Zvinglianis de concordia nequidquam tractat [b] Calvinistæ, vasti & versipelles homines,

Genevæ

[a] Anatomia Eccl. Cathol. pag. 109. [b] Vlen. in vita Luth. Melanch. Flacii, &c.

Ganeva egressi, omnes undique suam propagandi doctrinam occasiones captant; eumque in finem varios libellos passim spargunt, ii quum Bremam, quæ Archiepiscopalis est inferioris Saxoniae civitas, irrepressissent, frustra indignantibus ac frementibus Lutheranis paulatim magis magisque invaluerunt. Horum præcipuus fuit Albertus Hardenbergius, qui Lutheranum hæcenus se simularat, sed paulatim ad Calvinistarum doctrinam desce-
xit. Senatus cui novitas hæc initio non valde placebat, Theologorum Witenbergenfium, à quibus, uti agebant, repurgati Evangelii veritas profecta esset, sententiam exquisivit: qui unà cum Melanchthone (is enim adhuc tum, scilicet A. M. D. LVI. in vivis erat) Augustanæ Confessioni inhærendum responderunt. Vocatus Hardenbergius, & Witenbergenfis Ecclesiae, omnium Ecclesiarum matris sententiæ subscribere iustus, Augustanam Confessionem, ait, plenam esse errorum: tum etiam diversas eius exstare formas quæ Papisimum redoleant. Illud probandum, ejus auctores divino spiritu illustratos fuisse. Quum ergo ut Augustanæ subscriberet Confessioni impetrari ab eo non posset, jubetur saltem Concordiæ inter Lutherum & Bucerum Anno M. D. XXXVI. factæ articulos approbare. Ille vero sæpius ex Melanchthonis ore audivisse se agebat, articulos illos numquam communi consensu fuisse approbatos ac signatos. Mittitur ergo ad Melanchthonem, qui Wormatiæ tum erat, Joannes Schlungravius, qui rei veritatem exquirat. Is reverfus longe aliud quam Hardenbergius dixerat, responsum attulit, nimirum articulos illius Concordiæ à Melanchthone, Pistorio, & aliis Theologis tanquam Christianos & Evangelicos recipiatque approbari. Quo minus ergo tum Hardenbergius institutum perfecit, quum hoc tum bellum exortum obstitit: ut & Danorum regis intercessio, qui ut regnum quod legitimo domino extorserat, stabiliret, Saxoniam Confessionem amplexus fuerat, & Bremenfes tum ne quid innovarent, sollicitabat. Nec tamen animum abiecit Hardenbergius, ad Danos nequaquam pertinere dictitans, Germanorum conscientis vllas leges præscribere. Interim Tilemanus Heshufius in Superintendentem eligitur, qui non Hardenbergium tantum sed omnes quoque Calvinistas acerrimis scriptis insectatus est: Hardenbergio ad Heidelbergensium, Lipsiensium & Witenbergenfium Academi-
arum judicia frustra provocante.

Tandem vero Hardenbergius non Brema tan-

tum, sed tota etiam Saxonia ejectus, Habito Conventu Lunæburgi mense Maio [a] Embdam Frisiae orientalis metropolim profugit, ibique apoplexia fuit exstinctus, divisionis & seditionis post se relicto inter auditores suos spiritu è quo postea mutua execrationes, ac præcipuorum civium proscriptiones extiterunt. Sic ejectis Calvinistis, Bremae Lutheranismus rursus fuit stabilitus. At biennio post Calvinistæ, ut de ipsorum doctrina plenius cognosceretur petierunt, & ut Colloquium Mulbrunnae institueretur, Anno 1564. mense Aprili [b] impetrarunt, cui Elector Palatinus & Dux Wirtembergicus interfuerunt, Brentio & Smidelino è Lutheranorum, & Boquino cum sociis è Calvinistarum partibus ad disputandum delectis. Sed æque, immo magis incertis animis hinc discessum fuit. Non multo post Brema, charissimi quondam sui patris Lutheri abjecta memoria, Genevensis Confessionem recepit. Anno 1562. Est vero hæc Imperialis civitas, quæ tamen in quibusdam Archiepiscopi, qui Protestantium doctrinam sequitur, & è Ducum Brunsvicensium est familia, imperium agnoscit, eodem modo quo Brandenburgicus superioribus annis Argentoratensis Episcopatus Administratorem se tulit, nullo alio sacro fungens officio, quam quod Ecclesiasticos capere proventus, ut suo loco dicam. At tu, Lector, hic Septentrionalium populorum infelicitatem considera, qui ad Principis libidinem religionem mutare coguntur, ut sequenti capite apertius ostendetur.

[a] Anatomia Eccl. Cathol. [b] Eadem.

DE FREQUENTI ET MISERABILI RELIGIONIS IN PALATINATU AD RHENUM MUTATIONE.

CAPUT NONUM.

ARGUMENTUM.

- I. *Vsus & Lex in Germania, ut subditus Principis religionem sequatur.*
- II. *Beza Calvinii iussu ad Comitem Palatinum proficiscitur, & fictam de Cæna Domini confessionem adit.*
- III. *Comes Palatinus abdicato Lutheranismus Calvinismum amplectitur.*
- IV. *Eius filius & successor Ludovicus, Calvinismum profligato, Lutheranismum reducit.*

V. Iohann.